

Unitat 1.

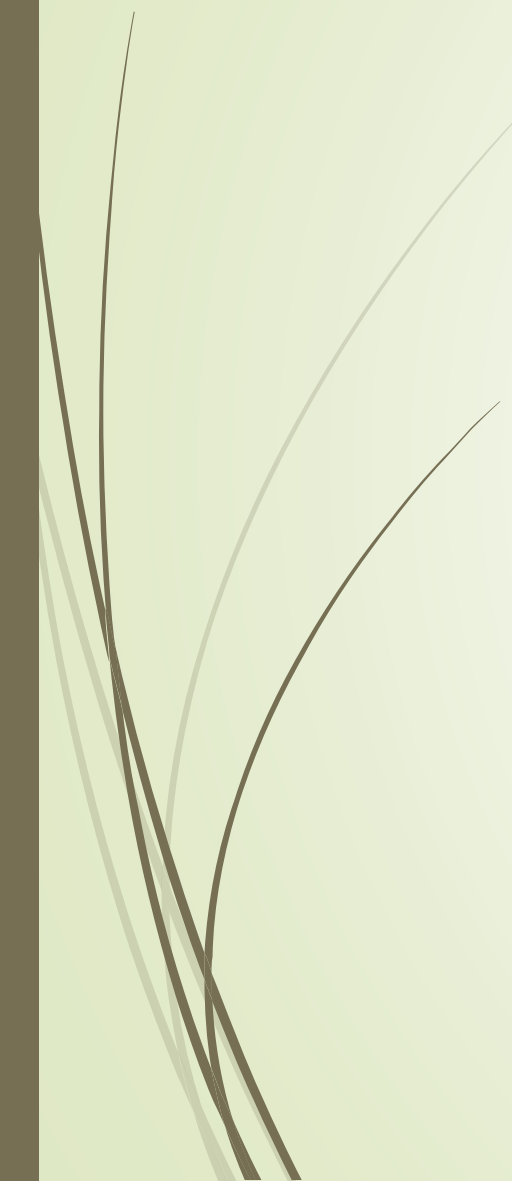
El nou model de discapacitat intel·lectual i del sistema de suports

Projecte de transformació dels centres d'educació especial

DINCAT – maig de 2017

Continguts

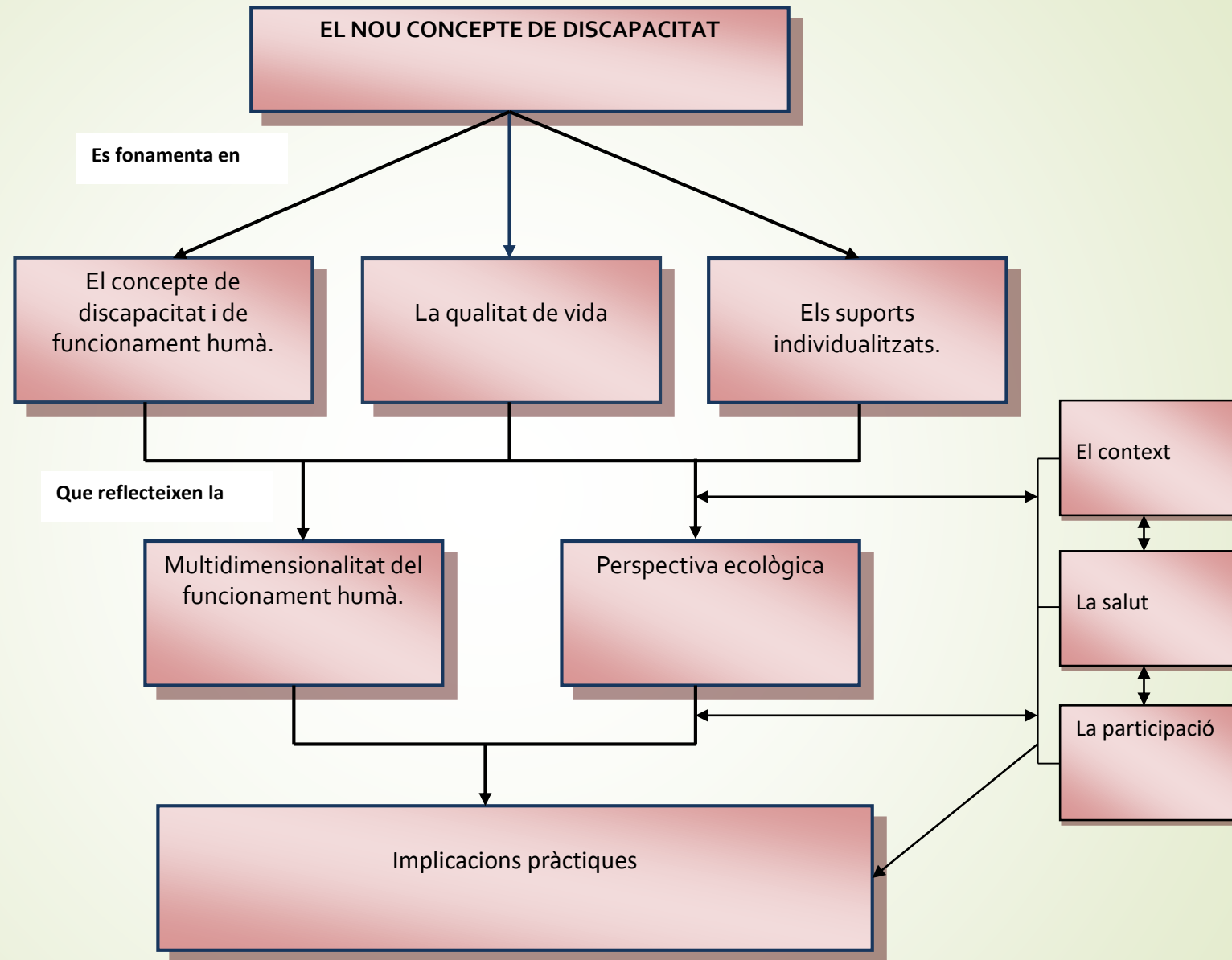

- Models que fonamenten la nova conceptualització de la discapacitat. Cap a un model ecològic i funcional de la discapacitat.
- El valor del context i d'altres variables en la comprensió de la discapacitat
- Cap a serveis personalitzats en la provisió dels suports.
- Implicacions pràctiques

Objectius

1. Conèixer els tres models conceptuals en els que es fonamenta, en l'actualitat, l'atenció i educació de les persones amb discapacitat intel·lectual.
2. Saber les característiques més rellevants d'aquests models.
3. Comprendre el concepte actual de la discapacitat intel·lectual i les diferències principals amb els conceptes anteriors
4. Entendre el significat de funcionament humà i de l'enfocament ecològic.
5. Analitzar i valorar el significat del context i algunes de les seves aplicacions.
6. Analitzar els fonaments del canvi cap a serveis personalitzats en la provisió dels suports i valorar algunes de les seves implicacions.
7. Valorar, a partir dels models que fonamenten la nova concepció de discapacitat intel·lectual, algunes de les seves aplicacions en la pràctica educativa.

Què cal preguntar-se?

Tres models que fonamenten la discapacitat intel·lectual:

1. El nou model i concepte de discapacitat i de funcionament humà.
2. La qualitat de vida.
3. Els suports individualitzats

El nou model i concepte de discapacitat i de funcionament humà

Un dels canvis més significatius entre el constructe de retard mental i el de discapacitat intel·lectual cal identificar-lo en el lloc on es pensa que està la discapacitat.

En el primer cas, es considera la discapacitat com un defecte de la persona, mentre que el terme actual visualitza la discapacitat com la correspondència existent entre les capacitats de la persona i el context on aquest funciona

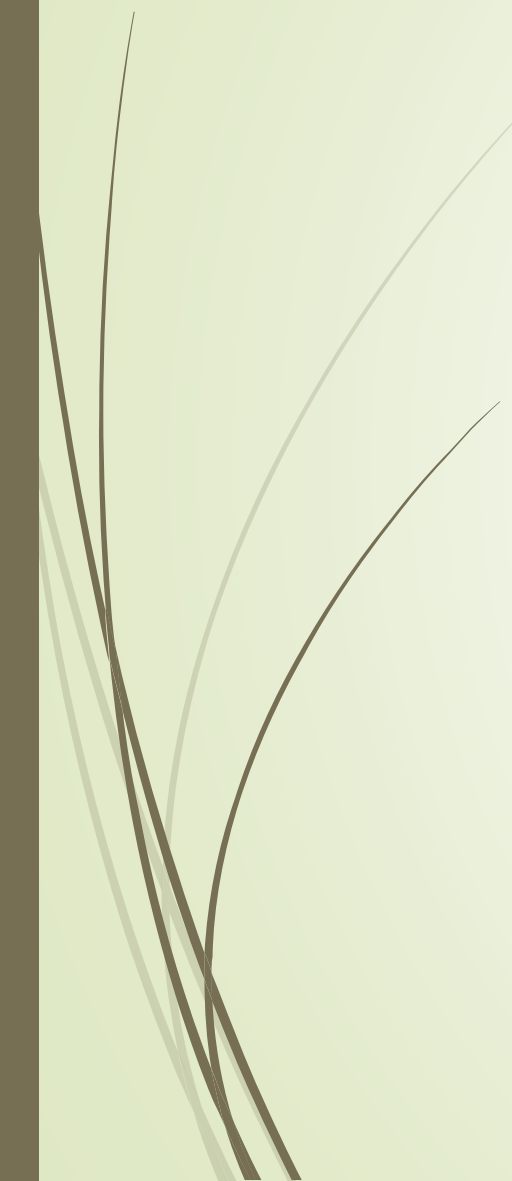
El nou model i concepte de discapacitat i de funcionament humà

El constructe de la discapacitat intel·lectual s'entén millor quan es relaciona amb el concepte del funcionament humà.

La discapacitat es veu com l'expressió de limitacions en el funcionament actual dins d'un context social i que representa un desavantatge substancial per a l'individu.

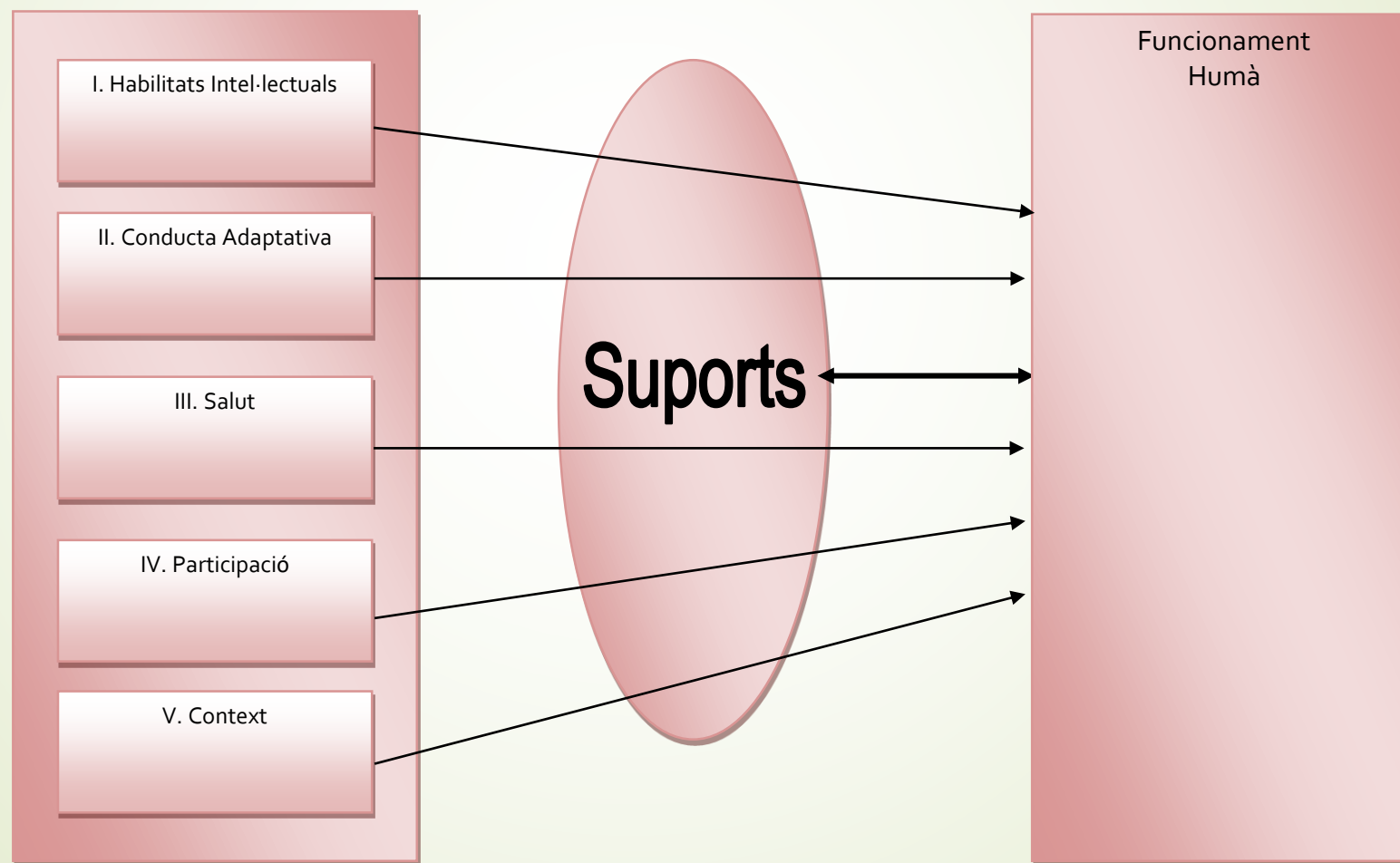

El concepte de discapacitat intel·lectual

La discapacitat intel·lectual es caracteritza per limitacions significatives tant en el funcionament intel·lectual com en la conducta adaptativa tal i com s'expressa en les habilitats adaptatives conceptuals, socials i pràctiques. Aquesta discapacitat s'origina abans dels 18 anys

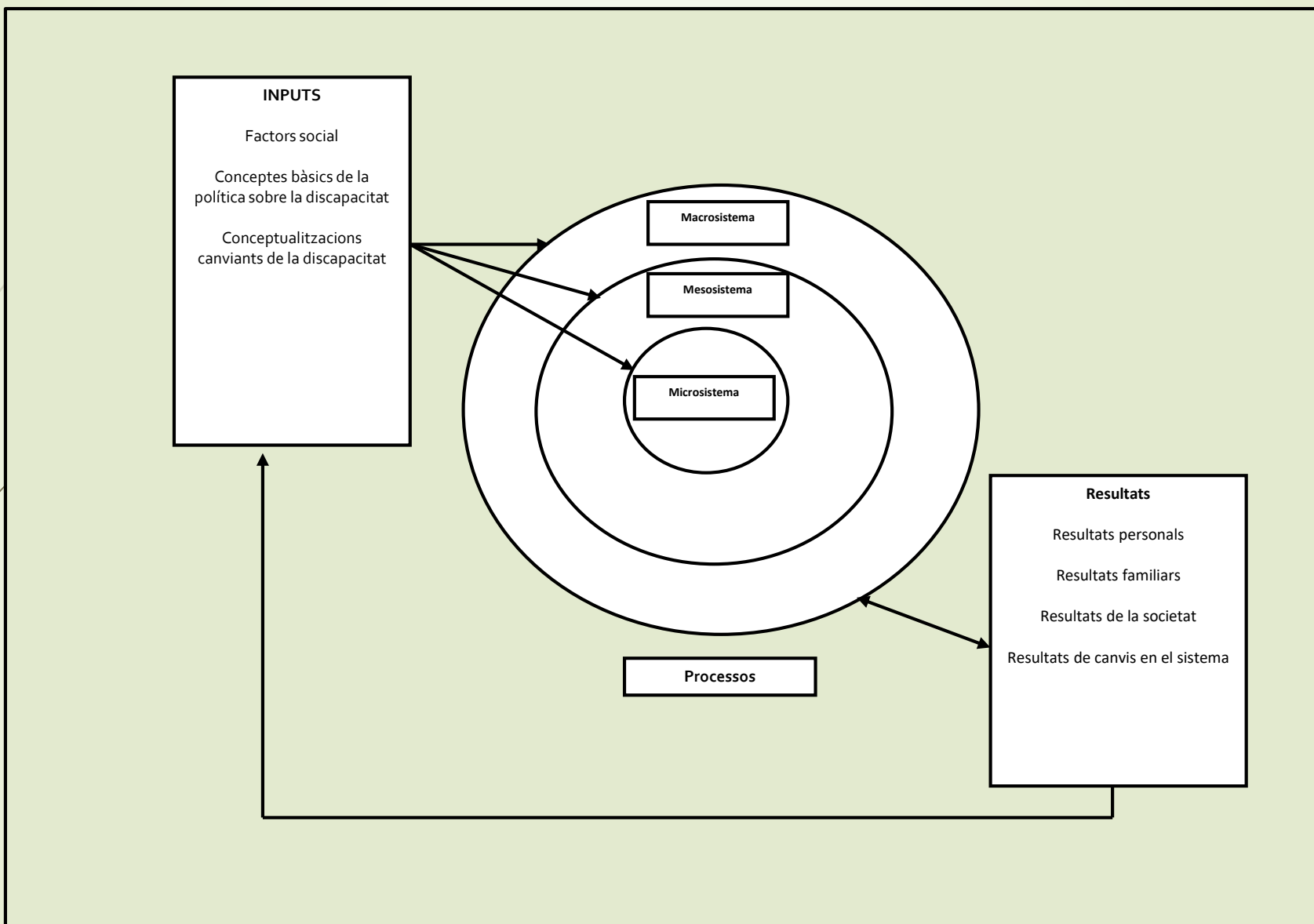
Marc conceptual del funcionament huma i la perspectiva ecològica

Marc conceptual del funcionament humà i la perspectiva ecològica

- La multidimensionalitat del funcionament humà
 - Habilitats intel·lectuals
 - Conducta adaptativa
 - Salut
 - Participació
 - Context
- La perspectiva ecològica.
 - Posa l'èmfasi en la interacció entre les característiques de la persona i les de l'entorn

La qualitat de vida

Des de la dècada dels 90, en un dels principis unificadors de les pràctiques de les organitzacions i dels resultats esperats de vida.

És un concepte que reflecteix les condicions de vida desitjades per una persona, relatives a les vuit dimensions troncal de la seva vida: benestar emocional, relacions interpersonals, benestar material, desenvolupament personal, benestar físic, autodeterminació, inclusió social i drets"

La qualitat de vida

En l'actualitat el concepte de qualitat de vida està evolucionant de forma ràpida. A nivell de l'individu, està estretament lligat a l'avaluació dels resultats personals. A nivell de les institucions, del sistema i de la comunitat esdevé, cada vegada més, un agent de canvi social i de foment de la millora de la qualitat

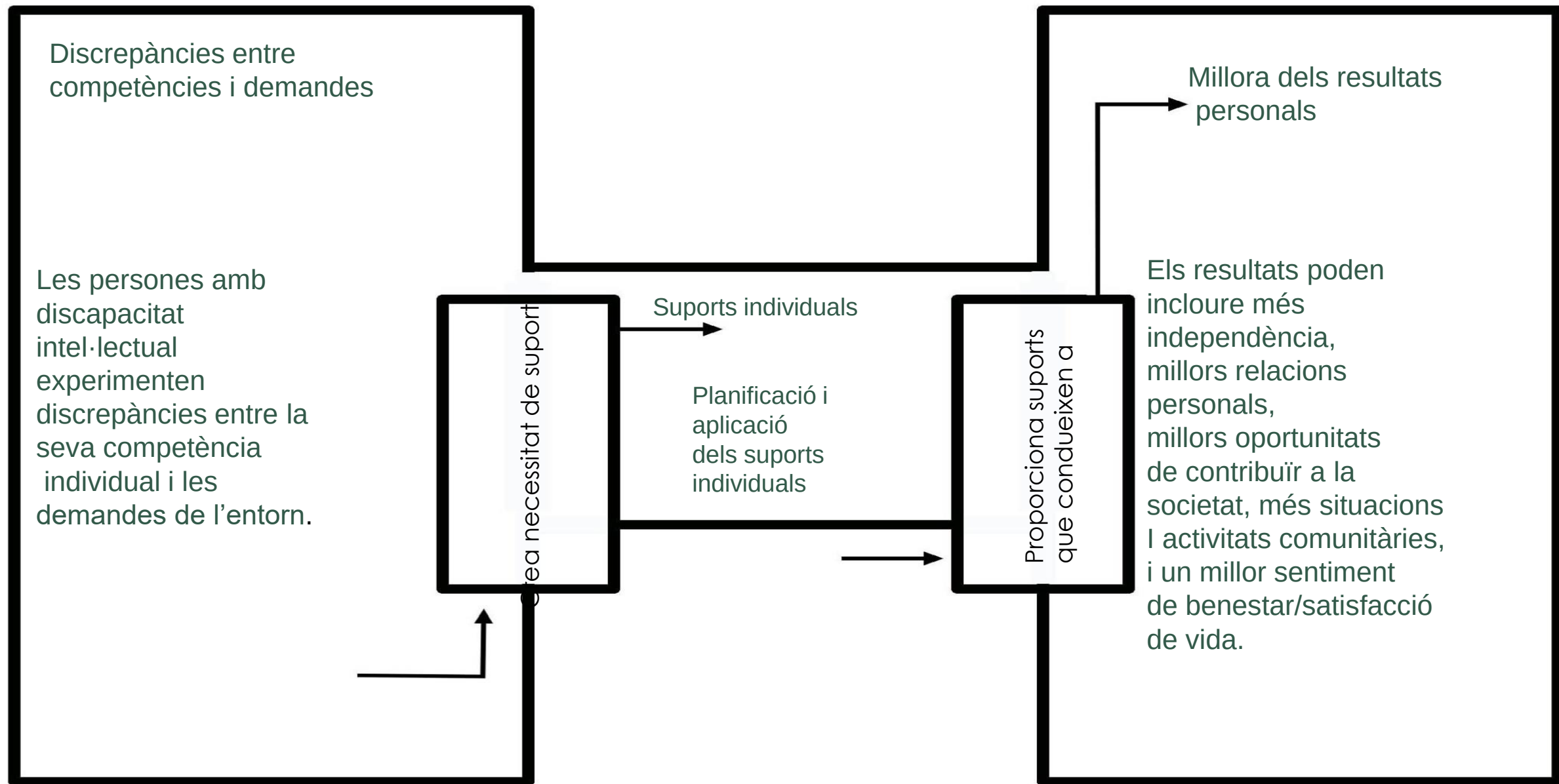
Els suports individualitzats

Dos conceptes que cal tenir en consideració: e

Els suports. Es defineixen els suports com recursos i estratègies que tenen l'objectiu de promoure el desenvolupament, l'educació, els interessos i el benestar d'una persona i que milloren el funcionament individual.

Les necessitats de suport és un constructe que es refereix al tipus i intensitat de suports necessaris per a que una persona participi en les activitats relacionades amb el funcionament humà normatiu.

EL MODEL DE SUPORTS

El valor del context

- “El context és un concepte que integra la totalitat de circumstàncies que comprenen els entorns de la vida i del funcionament humà. El context es pot veure com una variable independent o una variable intervinent. Com a variable independent, inclou les característiques personals i de l'entorn que en general no estan manipulades com l'edat, el llenguatge, la cultura i l'ètnia, el gènere i la família. Com a variable intervinent, el context incorpora les organitzacions, els sistemes, i les polítiques i pràctiques socials que es poden modificar i que permeten millorar el funcionament. Com a concepte integrador, proporciona un marc per descriure i analitzar aspectes del funcionament humà com són els factors personals i ambientals, la planificació dels suports i el desenvolupament de polítiques”.

El valor del context

- “El context fa la diferència”.
 - El context influeix en les nostres pràctiques, però també cal pensar com poden influir en determinats factors que millorin les nostres pràctiques i els resultats personals.
-

Serveis personalitzats en la provisió dels suports

Les organitzacions han de deixar de centrar-se en les seves necessitats i avançar en la personalització de les actuacions i de la provisió dels suports.

Massa sovint s'ha maquillat en amb disfresses modernes pràctiques del passat.

Què implica:

1. Un canvi de mirada.
2. Incloure la perspectiva de les persones, les famílies i els professionals.
3. Adoptar un model d'atenció centrat en la persona.
4. Valorar el possible impacte dels nous enfocaments educatius.

Implicacions pràctiques

- Una proposta d'intervenció centrada en la persona i en els resultats personal valuosos.
- L'avaluació i les seves finalitats.
- La promoció de la qualitat de vida.
- El foment de la inclusió educativa i social.
- L'ús de les millors pràctiques educatives.

Per saber-ne més

- ▶ Buntix, W.H., i Schalock, R.L. (2010). Models de discapacitat, qualitat de vida i suports individualitzats: implicacions per a la pràctica professional en el camp de la discapacitat. *Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities*, 7, 283-294.
- ▶ Luckasson, R. i Schalock, R.L. (2013). Definir i aplicar un enfocament funcional a la discapacitat intel·lectual. *Journal of Intellectual and Disability Research*, 57, 657-668.
- ▶ Schalock, R.L., Luckasson, R., Borthwick-Duffy S.A., Bradley, V.J., Buntinx, W.H.E., Lachapelle, Y., Shogren, K.A. i col. (2012). *Guia de l'usuari per acompanyar a la 11a edició del manual sobre Discapacitat Intel·lectual: Definició classificació i sistema de suports. Aplicacions pels clínics, educadors, organitzacions que proporcionen suports, polítics, membres familiars i defensors, i professionals de la salut.* American Association on Intellectual and Developmental Disabilities: Washington.

Activitats

1. Descriu breument el què feu quan un alumne entra en el vostre centre. És a dir, quins aspectes teniu en compte per organitzar la resposta educativa?
2. En l'informe d'entrada d'un alumne, quina informació es recull?
3. Què volem dir quan afirmem que el concepte actual de DI s'entén millor a partir dels conceptes de funcionament humà i de l'enfocament ecològic.
4. El Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya ha elaborat una proposta de nou decret sobre l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. Des d'una perspectiva del context, què representa el nou decret i quin és el possible impacte que pot tenir en l'atenció dels alumnes amb DI.
5. Analitza i comenta alguna pràctica del teu centre que representi un exemple de serveis personalitzats en la provisió dels suports.
6. Pensa en el teu centre i, d'acord amb el conjunt de principis i enfocaments que es proposen en la unitat, intenta concretar dues o tres aplicacions en les pràctiques educatives.